

Aandoening

Goedaardige borstafwijking

Een knobbeltje in de borst is een vervelende ontdekking. Gelukkig gaat het in de meeste gevallen om een goedaardige afwijking. Veel voorkomende goedaardige afwijkingen van de borst zijn een fibroadenoom, een cyste, tepeluitvloed, een papilloom, een borstontsteking of mastopathie

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/aandoeningen/pijnlijke-borsten-mastopathie-en-mastodynie-mastalgie>).

Fibroadenoom

Dit is een knobbel die ontstaat door plaatselijke groei van steun- en klierweefsel. Het voelt aan als een rond, zacht, stevig en meestal pijnloos knobbeltje. Fibroadenomen voelen vaak rubberachtig aan en kunnen gemakkelijk in de borst heen en weer worden bewogen. Fibroadenomen komen meestal bij jonge vrouwen voor. Vlak voor de menstruatie wordt een fibroadenoom soms gevoelig of pijnlijk en tijdens een zwangerschap kan het groter worden. Een fibroadenoom geeft in principe geen vergrote kans op borstkanker. Wanneer een fibroadenoom zeer snel groeit of tot vervelende klachten leidt, kan overwogen worden om het knobbeltje operatief of via Mirabelprocedure (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/mirabel-procedure-bij-een-fibroadenoom-in-de-borst>) te verwijderen.

Cyste

Cysten zijn met vocht gevulde holtes die als een knobbel aanvoelen. Ze kunnen bijvoorbeeld ontstaan door een verstopping van een uitvoergangetje van de melkklieren. Als er door een cyste spanning op het omliggende weefsel komt te staan, kan dit pijnklachten geven. Soms is het dan noodzakelijk om de cyste door middel van een punctie leeg te zuigen. De pijnklachten verdwijnen dan; een operatie is niet nodig. Cysten kunnen vlak voor een menstruatie groter en pijnlijker worden. Een cyste geeft geen vergrote kans op borstkanker.

Tepeluitvloed

Wanneer er vocht uit de tepel komt noemen we dit tepeluitvloed of tepelafscheiding. Dit komt veel voor. Tepeluitvloed kan op elke leeftijd optreden, maar vooral in perioden van hormonale veranderingen zoals in de puberteit, aan het begin van de overgang of rond de menstruatie. Tepeluitvloed is meestal onschuldig en maar heel soms het gevolg van een kwaadaardige aandoening. In het geval van bloederig tepelvocht wordt er een mammografie en echo gedaan en proberen we het tepelvocht op te vangen voor nader onderzoek.

Lipoom (vetknobbel)

Er kunnen in de borst verdikkingen in het vetweefsel voorkomen. Deze voelen in het algemeen vrij zacht aan.

Papilloom

Papillomen zijn kleine knobbeltjes die voorkomen in de melkgangen, meestal net onder de tepelhof. Heldere vloed uit de tepel wijst vaak op papillomen. Meestal is dit onschuldig. Papillomen komen het meeste voor bij vrouwen tussen de 30 en 50 jaar. Soms is een operatie wenselijk, om borstkanker uit te sluiten.

Ontsteking van de borst (mastitis)

Bij een borstontsteking zijn er één of meer melkgangen verstopt geraakt. Borstontsteking komt meestal voor bij vrouwen die borstvoeding geven. Maar ook vrouwen die geen kind hebben gekregen kunnen het krijgen. Een borstontsteking komt beduidend vaker voor bij vrouwen die roken. Echter, een borstontsteking kan soms ook te maken hebben met borstkanker. Daarom wordt ongeveer 6 weken na borstontsteking, aanvullend onderzoek gedaan. Een borstontsteking wordt behandeld met antibiotica, vrijwel nooit met een operatie. Stoppen met roken wordt sterk geadviseerd.

Onderzoeken

Röntgenonderzoek van de borsten (mammografie)

Op de beelden van de mammografie kunnen we kleine veranderingen in het weefsel zien. Soms ook als ze nog niet voelbaar zijn.

Vaak wordt de mammografie samen met aanvullend onderzoek gedaan. Dit onderzoek wordt bij mannen en vrouwen gedaan. Het onderzoek naar borstafwijkingen en de behandeling van borstafwijkingen is bij mannen bijna hetzelfde als bij vrouwen. Omdat borstafwijkingen en borstkanker vooral voorkomen bij vrouwen, is sommige informatie alleen voor vrouwen.

Heeft u een verwijzing voor het Borstcentrum van het Jeroen Bosch Ziekenhuis? Dan is de eerste stap een bezoek aan de afdeling Radiologie.

LET OP! U moet zich voor dit onderzoek voorbereiden. Lees daarom deze informatie minstens EEN DAG vóór het onderzoek goed door! Het is belangrijk dat u deze instructies goed opvolgt. Het onderzoek kan anders misschien niet doorgaan.

Bekijk ook dit filmpje van de Borstkankervereniging over de mammografie:

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/rontgenonderzoek-van-de-borsten-mammografie>

Echo-onderzoek van de borsten (echografie)

Met een echo van de borsten onderzoekt de radioloog of laborant uw borsten met geluidsgolven (echo).

De radioloog of laborant beweegt met een klein apparaat (transducer) over uw borsten. Het apparaat vangt de geluidsgolven op en zet deze om tot een beeld.

Het onderzoek en de behandeling van borstafwijkingen bij mannen is bijna helemaal hetzelfde als bij vrouwen. De informatie geldt voor vrouwen en voor mannen. Omdat borstafwijkingen en borstkanker vooral voorkomen bij vrouwen is sommige informatie speciaal voor vrouwen.

LET OP! U moet zich voor dit onderzoek voorbereiden. Lees daarom deze informatie minstens **1 dag vóór het onderzoek** goed door. Het is belangrijk dat u deze instructies goed opvolgt. Het onderzoek kan anders misschien niet doorgaan.

Bekijk ook het filmpje van de Borstkankervereniging over het echo-onderzoek van de borsten:

Biopsie van de borst met een echo

Bij dit onderzoek wordt een biopt (stukje weefsel) uit de afwijking van de borst genomen, om de aard van deze afwijking te bepalen.

Heeft u een verwijzing voor het Borstcentrum van het Jeroen Bosch Ziekenhuis? Dan is de eerste stap een bezoek aan de afdeling Radiologie.

Het onderzoek naar - en de behandeling van - borstafwijkingen bij mannen is bijna helemaal hetzelfde als bij vrouwen. Deze informatie is zowel van toepassing op vrouwen als op mannen. Omdat borstafwijkingen en borstkanker vooral voorkomen bij vrouwen is sommige informatie specifiek voor vrouwen.

LET OP! U moet zich voor dit onderzoek voorbereiden. Lees daarom deze informatie minstens **1 dag** vóór het onderzoek goed door! Het is belangrijk dat u deze instructies goed opvolgt. Het onderzoek kan anders misschien niet doorgaan.

Bekijk ook het filmpje van de Borstkankervereniging over echografie van de borst:

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/biopsie-van-de-borst-met-een-echo>

Biopsie van de borst met een MRI-scan

Bij een naaldbiopsie van de borst haalt de radioloog met een speciale naald een aantal kleine stukjes weefsel uit de afwijking in uw borst.

Met behulp van de MRI kunnen pezen, spieren, hersenweefsel, kraakbeen, tussenwervelschijven, organen of bloedvaten zichtbaar worden gemaakt.

LET OP!

- U moet zich voor dit onderzoek voorbereiden. Lees daarom deze informatie minstens 3 DAGEN vóór het onderzoek goed door! Het is belangrijk dat u deze instructies goed opvolgt. Het onderzoek kan anders misschien niet doorgaan.
- We vragen u om ruim op tijd de vragenlijst in te vullen. Heeft u één of meerdere vragen met JA beantwoord? Neem dan contact op met de afdeling Radiologie.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/biopsie-van-de-borst-met-een-mri-scan>

Biopsie van de borst met röntgenfoto's

Bij dit onderzoek wordt een biopt (stukje weefsel) uit de afwijking van de borst genomen, om de aard van deze afwijking te bepalen.

Als u een verwijzing voor het Borstcentrum van het Jeroen Bosch Ziekenhuis heeft, is de eerste stap een bezoek aan de afdeling Radiologie.

LET OP! U moet zich voor dit onderzoek voorbereiden. Lees daarom deze informatie minstens EEN DAG vóór het onderzoek goed door! Het is belangrijk dat u deze instructies goed opvolgt. Het onderzoek kan anders misschien niet doorgaan.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/biopsie-van-de-borst-met-rontgenfotos>

MRI-onderzoek van de borsten

Bij een MRI-onderzoek van de borsten brengt de radioloog uw borsten in beeld.

Het onderzoek naar - en de behandeling van - borstafwijkingen bij mannen is vrijwel hetzelfde als bij vrouwen. De informatie in deze

folder is zowel van toepassing op vrouwen als op mannen. Omdat borstafwijkingen en borstkanker vooral voorkomen bij vrouwen is sommige informatie specifiek voor vrouwen.

LET OP!

- U moet zich voor dit onderzoek voorbereiden. Lees daarom deze informatie minstens 3 DAGEN vóór het onderzoek goed door! Het is belangrijk dat u deze instructies goed opvolgt. Het onderzoek kan anders misschien niet doorgaan.
- We vragen u om ruim van tevoren de vragenlijst in te vullen. Heeft u één of meerdere vragen met JA beantwoord? Neem dan contact op met afdeling Radiologie.

Bekijk ook het filmpje van de Borstkankervereniging over MRI-onderzoek van de borsten:

Let op! In dit filmpje wordt verteld dat u nuchter moet zijn voor het onderzoek. Maar dit is in het JBZ niet nodig. U mag gewoon eten en drinken en uw medicijnen innemen voor het onderzoek.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/mri-onderzoek-van-de-borsten>

Algemene informatie onderzoeken Nucleaire Geneeskunde (LNG-092)

Op de afdeling Nucleaire Geneeskunde worden onderzoeken uitgevoerd met behulp van radioactieve stoffen.

De patiënt krijgt een kleine hoeveelheid radioactieve stof toegediend. De stof kan worden toegediend via:

- een injectie in de arm in een bloedvat;
- een capsule die de patiënt moet doorslikken;
- of via een maaltijd.

Op de radioactieve stof kunt u niet allergisch reageren, de stof geeft geen bijwerkingen en u raakt de stof ook vanzelf weer kwijt. Met de radioactieve stof kan de werking van het lichaam en van de organen onderzocht worden. Hoe het lichaam of het orgaan werkt wordt afgebeeld of gemeten. Deze vorm van onderzoek wordt 'scintigrafie' genoemd en wordt gedaan met een gammacamera of een PET-scanner. Soms wordt er aanvullend een CT-scan gemaakt, dit is een onderzoek met röntgenstraling. Ook kan er onderzoek gedaan worden naar kanker en kan het effect van uw therapie in de gaten gehouden worden.

In deze video geven we kort uitleg over onze onderzoeken bij (een vermoeden van) kanker:

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/algemene-informatie-onderzoeken-nucleaire-geneeskunde-lng-092>

Localisatieonderzoek van de borst (met behulp van radioactieve jodiumbron)

Bij een localisatie markeren we de precieze plaats van de afwijking in uw borst.

Om de plek van de afwijking te markeren plaatsen we een radioactieve jodiumbron. Meestal wordt één zo'n bron geplaatst, maar soms ook meerdere. De jodiumbron is van metaal en 4 millimeter groot. Het geeft een hele lage dosis straling af. Dit is niet gevaarlijk voor uzelf of uw omgeving.

De chirurg kan de jodiumbron tijdens de operatie opsporen (localiseren) met een speciaal apparaat, een detector. De afwijking wordt daarna samen met de jodiumbron uit uw borst verwijderd.

Het inbrengen van een jodiumbron in de borst kan om 2 redenen plaatsvinden:

- De tumor in de borst is niet voelbaar.
- Soms wordt voor de operatie chemotherapie gegeven. Mogelijk slinkt de tumor door deze behandeling zoveel, dat deze daarna niet meer voelbaar of zichtbaar is op een foto.

Het is ook mogelijk een jodiumbron in te brengen in een okselklier. Dit gebeurt als voor de start van de behandeling al kwaadaardige cellen zijn aangetoond in 1 of meer lymfklieren in de oksel. Hierbij wordt voor de operatie eerst chemotherapie gegeven. Wanneer u hiervoor in aanmerking komt bespreekt de chirurg dit met u.

Bekijk ook het filmpje van de Borstkankervereniging over de markering van de te behandelen plaats met een jodiumzaadje:

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/localisatieonderzoek-van-de-borst-met-behulp-van-radioactieve-jodiumbron>

Behandelingen

Mirabel procedure bij een fibroadenoom in de borst

Een fibroadenoom (goedaardige afwijking in de borst) kunnen we verwijderen met behulp van een holle naald en vacuümpomp.

LET OP! U moet zich voor deze behandeling voorbereiden. Lees daarom deze informatie minstens EEN DAG vóór de behandeling goed door! Het is belangrijk dat u deze instructies goed opvolgt. De behandeling kan anders misschien niet doorgaan.

Bekijk in deze animatie hoe de Mirabel procedure verloopt:

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/mirabel-procedure-bij-een-fibroadenoom-in-de-borst>

Poliklinieken en afdelingen

Borstcentrum

Wanneer u een afwijking in uw borst opmerkt, kunt u terecht bij het Borstcentrum van het Jeroen Bosch Ziekenhuis.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/borstcentrum>

Code ONC-325